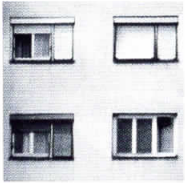

ОЛИВЕР OLIVER
МУСОВИЌ MUSOVIK
соседи *neighbours*

Отворено графичко студио
Open Graphic Art Studio

**ОЛИВЕР
МУСОВИЌ**

соседи

**OLIVER
MUSOVIK**

neighbours

*Музеј на град Скопје
Отворено графичко студио
Скопје, март - април 2000*

*Museum of the city of Skopje
Open Graphic Art Studio
Skopje, March - April 2000*

Кога за проектот - фотографската инсталација *соседи* од уметникот Оливер Мусовиќ би требало да се напише текст со теориски пристап произлезен од модернистичките заложби за естетски и структурални анализи, тоа би претставувало многу едноставна задача.

Пред сè, би требало да се почне со опишување на специфичната сива соц-функционалистичка архитектура на фасадата и запуштените ентериери на фотографираната зграда, би требало да се опишуваат терасите, вратите, скалилата и нивните огради, би требало да се назначи точно пред која врата и во кој агол се поставени одредени предмети, со кои димензии се сите фотографии, кој медиум е употребен за нивната презентација и какви валери и светлосни ефекти се постигнати. Така, се поставува прашањето дали е воопшто можно да се напише текст за

еден проект и неговиот автор во кој нема да бидат употребени средствата на структуралистичката анализа со потврда за естетските вредности зацртани во “статутот” на модернизмот?

Се разбира, тешко би било целосно да се заобиколи модернистичката традиција и потребата структурално да се продре во системот на елементи и нивните соодноси и дека, и кога би се успеало во тоа, таквиот текст би бил недоволно информативен за самото дело - во овој случај проектот посветен на станбениот објект на улица *Бранко Заревски бр. 17*, во скопското предградие Драчево каде што живее и самиот уметник. Каков текст тогаш може и треба да се напише за ова дело, а да не се сведе само на опис на црно/бело/сивите тонови на не секогаш естетски возбудливите фотографски кадри и зошто таквиот текст би бил недоволен и неадекватен; која е потребата од текст што би вовел и некои други освен оние стандардни прашања околу “интринсичните и автентичните” естетски

вредности на едно уметничко дело и што е впрочем најголемиот **квалитет** на проектот *соседи* што овој проект би го разликувал од една вообичаена серија на фотографии на одредена тема?

Прашањето на квалитетот на уметничките дела не е многу популарно и најчесто на него се одговара со замена на тезите, со опис на изработката, медиумот и нивната перфекционистичка употреба во презентацијата. Да се одговори на тоа прашање со обид да се досегне до онаа *differentia specifica* што еден уметник и неговото дело ги издвојува од другите потребно е потемелно навлегување во неговата лична мотивација, начинот на живот и ликовна определба што не беше многу сакан пристап во текот на модернистичките литаниии за “вистинските” вредности.

Фотографската инсталација *соседи* се состои од дваесет и еден отпечаток на фотографска хартија кои, откако биле скенирани со процесот на дигитална обработка се доведени до саканиот квалитет и форма слична на стрип: на секој

соседи, 1999
стан 3 (деталъ)
ink jet отпечаток
42x29,7cm

neighbours, 1999
apartment # 3 (detail)
ink jet print
42x29,7cm

отпечаток е додаден и соодветен текст што ја дообјаснува самата фотографија со цел индиректно да се претстави животот и атмосферата во станбената зграда и соседството на авторот.

Првичната идеја за овој проект Мусовиќ ја артикулираше по изведувањето на инсталацијата *EARPIECE/EARPEACE* (1998), проект изложен на групната изложба *Мали големи приказни* (Скопје, Стокхолм). Тргувајќи од индивидуалната историја на еден од жителите на неговата зграда, младиот Игор Д., за неговите лични и

легални проблеми со најблискиот сосед, пензионерот Д. М., поради опсесивната навика гласно да слуша техно музика, во *соседи* авторот доаѓа до идејата на сличен начин (фотографии попатени со текстови) да ги презентира карактерите, чувствата, индивидуалните и социјалните навики и на другите станари на истата зграда.

Овој пат делата не преставуваат детални описи на одредени ситуации туку обично авторот, како предикатив, зема една специфична карактеристика на влезната врата или комуникацискиот

дел што води кон станот на одреден сосед со што *pars pro toto* се обидува да ја навести животната историја и психологијата на определената личност или неговото семејство. Објектите и самиот простор на заедничките простории на зградата го добиваат карактерот на луѓето кои живеат таму. Односите тело-предмет и тело-простор, инаку предмет на истражување и во други проекти на истиот автор (*собување*, 1999, *Hypsiphobia*, 1999), произлегуваат од еден взаемен метрички координатен систем на човекот и просторот, но истовремено и од соци-

јалната парадигма на домувањето. Местата и телата стануваат взаемно конститутивни поради рефлексивниот процес што нив ги видоизменува континуирано и рационално на начин кој материјално и просторно го децентрира субјективитетот (Heidi J. Nast: "The Body as Place" во *Places through the Body* (1998) Ed. Heidi J. Nast, Steve Pile, Routledge, London, pp.93-116).

Затоа, синегдохичната презентација и персонификација со помош на детали од типот: скршен електричен прекинувач, цвеќе или ѓубре пред врата и слично, најчесто по принцип на асоцијација, аналогија или алузија, служи за тоа кај гледачот да предизвика одредени заклучоци за идентификација на станарите кои никогаш не се самите прикажани, а на кои заклучоци авторот не наведува врз основа на долгогодишното искуство на живеење на истиот социјален простор и почитувањето на истиот *куќен ред* - заеднички воспоставен правилник на однесување што важи за сите станари, а вообичаено претставува врамена листа на правила истакната на призем-

ниот кат на секоја зграда.

Како некој објектив на камерата што во одреден момент на филмот зумира некој специфичен детаљ, така Мусовиќ се фокусира на навидум споредните и неважни предмети и детали кои го навестуваат присуството на моментално отсутните личности со што тој отсликува и гради цела една атмосфера на скопско работничко предградие. Дури и долгогодишното отсуство на станарот (за што сведочи сандачето преполно со пошта), како уште повеќе да ја нагласува специфичноста на односот *тело-место* со самиот факт што поранешниот сопственик, иако веројатно веќе го продал или финансиски го надминал, се уште го означува просторот каде што живеел извесно време.

Приказната за станарите на зградата на улицата *Бранко Заревски* има свои можни референци во многу подраматични сценарија: *Прозорец во дворот*, *Станар*, *Сливер* и други слични холивудски верзии на љубопитноста за животот на соседите. Само што во приказната на Оливер Мусовиќ никој не е

убиен, никој не крие некоја клучна тајна за разврската на некој настан: единствената тајна што станува транспарентна преку овој фрагментарно наративен проект е вистината за нашата обичност и нашите ситни недостатоци која вистина не може да му остане скриена на минуциозното око на Мусовиќ.

Не сакајќи да се поставува во улога на критичар или супервизор тој своите забелешки ги презентира духовито, со топлина и позитивни чувства кон луѓето со кои впрочем се сретнува и живее секојдневно 23 години. Станот во кој уметникот живее со мајка си исто така е дел од приказната, со што тој не го издвојува својот сопствен статус. Не употребувајќи ја привилегијата на креатор на овој концепт тој, напротив, автореференцијално се подложува на истиот преиспитувачки поглед.

Сузана Милевска

If, in response to the artist Oliver Musovik's installation *neighbours*, one were obliged to compose a theoretical text derived from modernistic approaches to aesthetic and structural analysis, the task would be too easy.

First, one should start by describing the notably gray soc-functionalistic architecture of the facade and the neglected interiors of the photographed building; one should describe the terraces, the doors, the stairs, the banisters; one should indicate precisely in which door objects stand before, or what corner they are placed in; the exact size of the photographs; the particular media employed in their presentation; and the tonality and effects of light that have been achieved. Thus, the question arises as to whether it is indeed possible to write a text about a project and an artist without employing a structuralist analysis that confirms the aesthetic

values codified in the "statute" of modernism?

Of course, it would be difficult to entirely avoid the modernistic tradition and the need to enter structurally into the system of elements and their inter-relationship; and even if it were possible, such a text would provide insufficient information about the artistic work - in this case a project dedicated to the apartment building at *Branko Zarevski # 17*, in the Skopje suburb of Drachevo, where the artist lives.

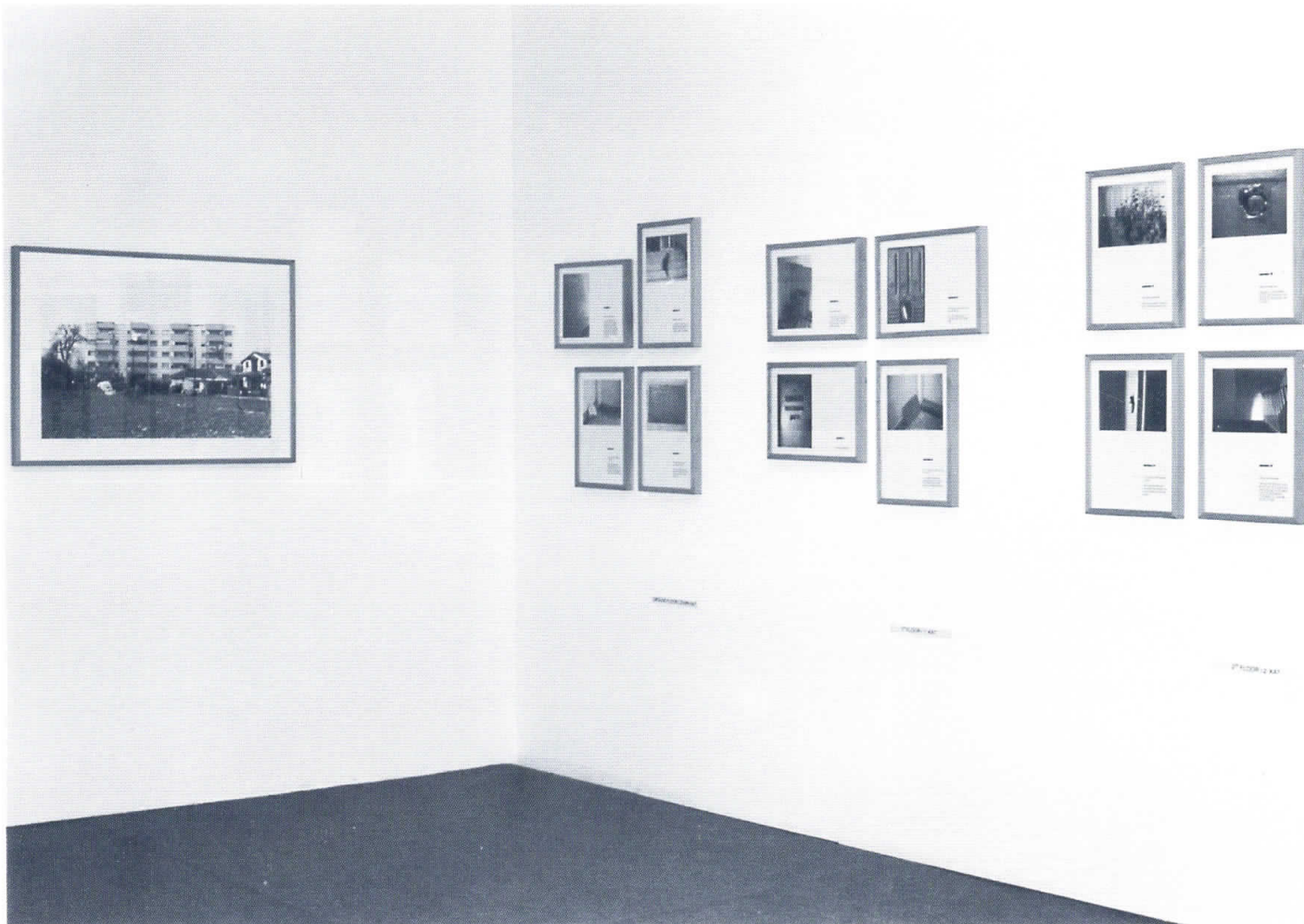
What kind of a text could or should be written about this work without reducing it to a mere description of the black, white, and gray tones of the not-always aesthetically exciting photographs, and why would such a text be inadequate? What is the need for a text that would introduce something besides the standard issues regarding the "intrinsic and authentic" aesthetic values of a work of art, and what, after all, is the greatest quality of the project *neighbours* that differentiates it from any ordinary series of photographs on a particular subject?

Issues concerning the quality of a work are not popular, and they are usually coun-

tered with contrary thesis, one concerned with the description of the handiwork, the media and the professionalism of their use in the presentation. In order to answer that question with an attempt to reach that *differentia specifica* that separates one artist and his work from the others, it is necessary to plunge deeper into his personal motivation, a way of life and artistic definition, something that has not always been a well accepted approach in the modernistic litany of "real" values.

The photographic installation *neighbours* consists of twenty-one ink jet prints on photographic paper that have been previously scanned and digitally processed to achieve the desired quality and form, similar to a comic strip. Each print is accompanied by a text that additionally explains the photograph so as to depict the life and the atmosphere in the building and the neighbourhood of the artist.

Musovik articulated the initial idea for this project after the realisation of his installation *EARPIECE/EARPEACE* (1998), a project within the group exhibition *Little Big Stories* (Skopje, Stockholm). That project depicted the individual story of

соседи, 1999

(поглед на инсталацијата)

фотографска инсталација, 21 ink jet
отпечаток

6-то Меѓународно истанбулско биенале,
Долмабахче културен центар, Истанбул,
Турција,

1 (70x100cm) 12 (42x29,7cm) 8 (29,7x42cm)

neighbours, 1999

(installation view)

photographic installation, 21 ink jet prints
6th International Istanbul Biennial, Dolmabahce
Cultural Center, Istanbul, Turkey

1 (70x100cm) 12 (42x29,7cm) 8 (29,7x42cm)

one of the tenants in the artist's apartment building, the young Igor D., whose obsessive habit of listening loud techno music presents him with personal and legal problems with his next-door neighbour, the pensioner D.M. In *neighbours* the artist approaches an idea in a similar manner: with photographs and accompanying texts that

present the characters, feelings, and the individual and group habits of the other tenants in the same building.

In this latest installation the works do not provide detailed description of a particular situation, but the artist, as a predicate, takes a specific characteristic of a front door or the vestibule that provides

access to the neighbour's apartment, thus *pars pro toto* he attempts to announce the life story and psychology of a particular person or his or her family. The objects and space of the shared premises assume the character of the people who live there. The relations body-object and body-space, which have also been research concerns in other projects by the same artist (*taking shoes off*, 1999, *Hypsiphobia*, 1999), derive from a mutual metric coordinate system of human and space, as well as from the social paradigm of housing. The places and the bodies become mutually constitutive because of the reflexive process that continually and rationally changes them in a manner that decentres the subjectivity both materially and spatially. (Heidi J. Nast: "The Body as Place" in *Places through the Body* (1998) Ed. Heidi J. Nast, Steve Pile, Routledge, London, p.p. 93 -116).

The synecdochic presentation and personification are aided by the inclusion of certain details - a broken light socket, a potted flower, garbage in front of a door - that, mainly through the principles of association, analogy and allu-

sion lead the public to conclusions concerning the identity of the tenants, even though these tenants are not personally presented. Furthermore, the artist directs us to these conclusions because of his own lifelong experience of living in the same social space, respecting the same *house rules* - agreed-upon regulations of behaviour that apply to all tenants, usually presented as a framed list posted on the ground floor of the building.

Just as camera lens zooms in on a specific detail at a specific moment, so Musovik focuses on some seemingly minor, unimportant objects and details that anticipate the presence of the momentarily absent persons. In doing so, he depicts and establishes the atmosphere of one of Skopje's working-class suburbs. Even the long-year absence of a tenant (suggested by the mailbox stuffed with mail), seems to emphasize the peculiarity of the relation *body-place*, in the fact that the former owner, though he might sold the apartment and settled his accounts, still marks the place he used to live in.

The story of the tenants in the building at the *Branko*

Zarevski street has several possible alludes to several more dramatic cinematic works: *Rear Window*, *The Tenant*, *Sliver* and other similar Hollywood versions of an individual's curiosity about the neighbours' lives. However, in Oliver Musovik's story no one is murdered, no one conceals a crucial secret to aid a plot twist; the only secret that becomes apparent in this fragmentary narrative project is the truth of our ordinariness, of our minor flaws - a truth that can not escape Musovik's perceptive eye.

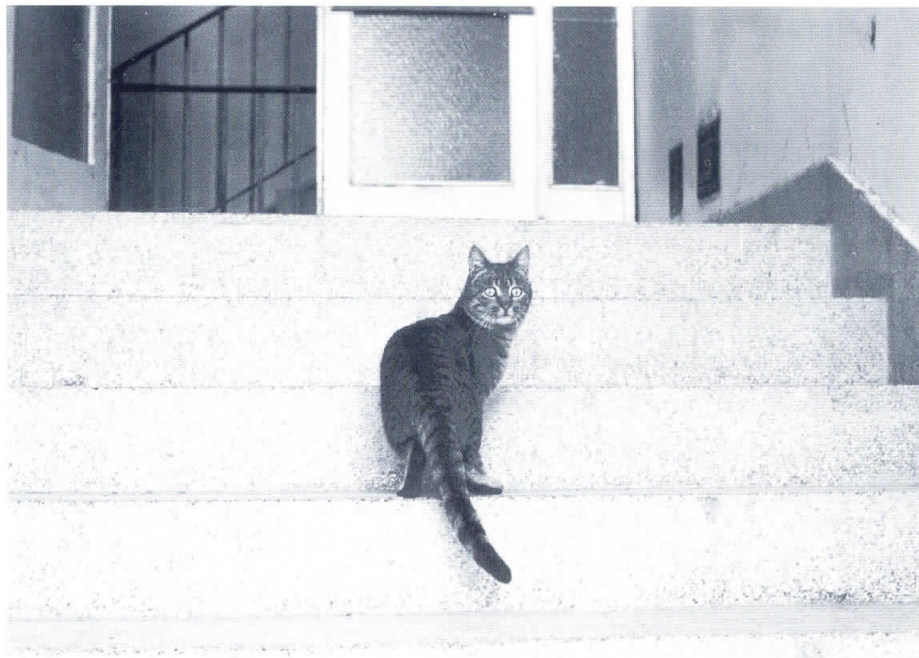
Not wanting to assume the role of a critic or overseer, he presents his comments with humour, warmth, and positive feelings for the people whom he meets and lives with every day for 23 years. The apartment that the artist and his mother occupy is also a part of the story, so his own status is not exempt from examination. He does not exploit his privilege as creator of this work; on the contrary, he auto-referentially submits to the same scrutinizing glance.

Suzana Milevska

стан 2

Имаат мачка.

Ја слушам околу два часот наутро како мјаука и гребе по вратата на соседите за да ја пуштат да излезе.

apartment #2

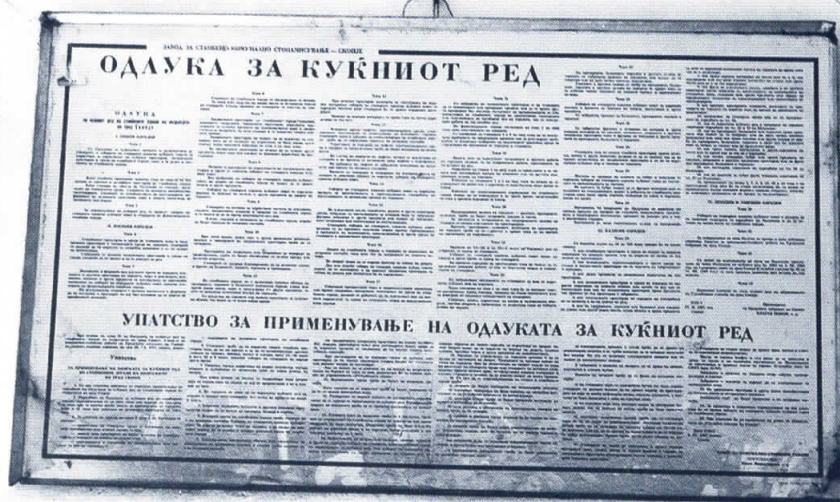
They have a cat.

I can hear the cat meowing and scratching at the door at about 2 a.m., when it usually wants to go outside.

стан 4

Децата ја сметаат за
намкор.

Им забранува да играат
во влезот, повикувајќи
се на одредба од
“Одлуката за куќен
ред”.

apartment #4

Children think she is a
grumpy old woman.

She doesn't allow them to
play in the hallway, invok-
ing one article of the
“house order act.”

стан 5

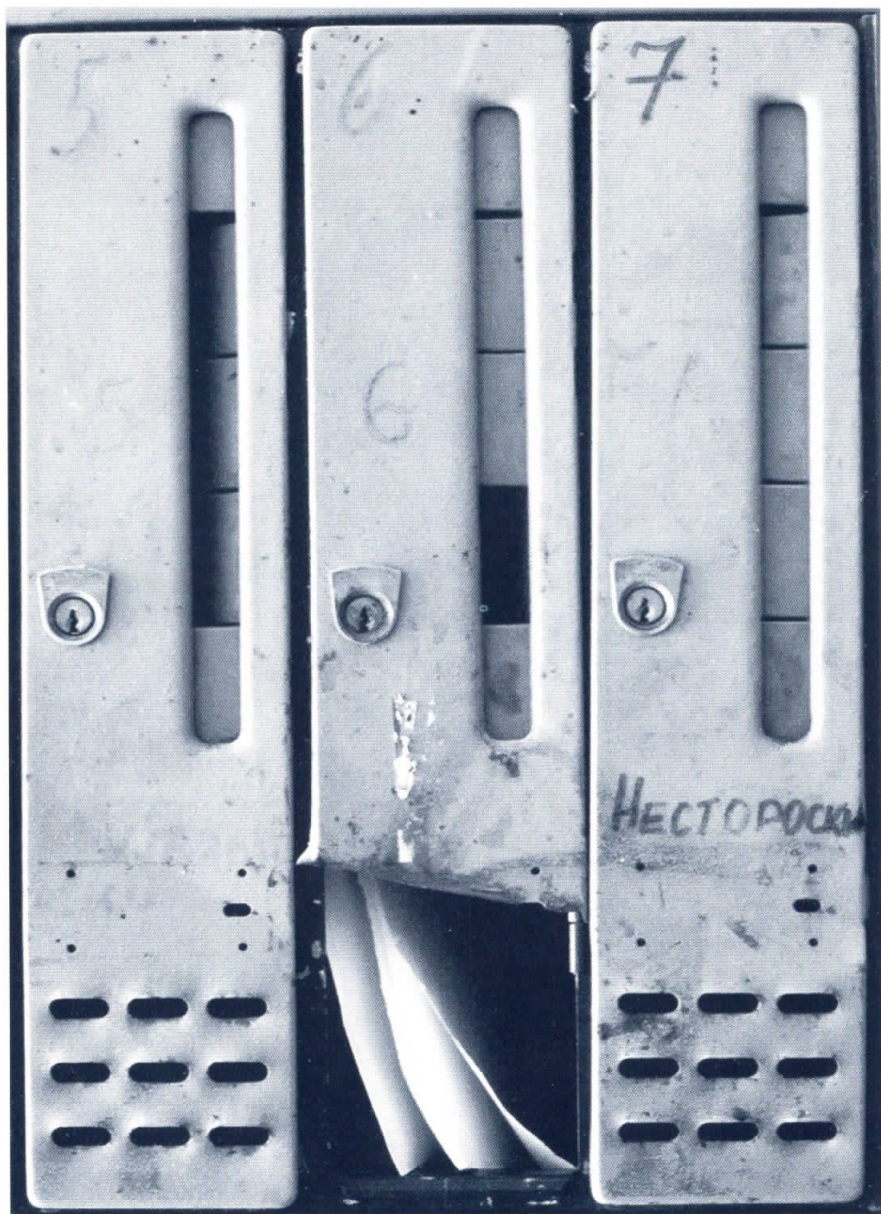
Нови соседи.

Се доселија од поголем стан, па сега немаат доволно место за сите нивни ствари.

apartment #5

New neighbours.

They have moved here from a much bigger apartment, so now they have too many things and not enough space for them.

apartment #6

For some time now no one has lived here.

Yet, the mailbox fills up regularly with mail, mostly bills.

стан 6

Извесно време веќе никој не живее тука.

Сепак поштенското сандаче редовно се преполнува со пошта, претежно сметки.

стан 9

Сака градинарство.

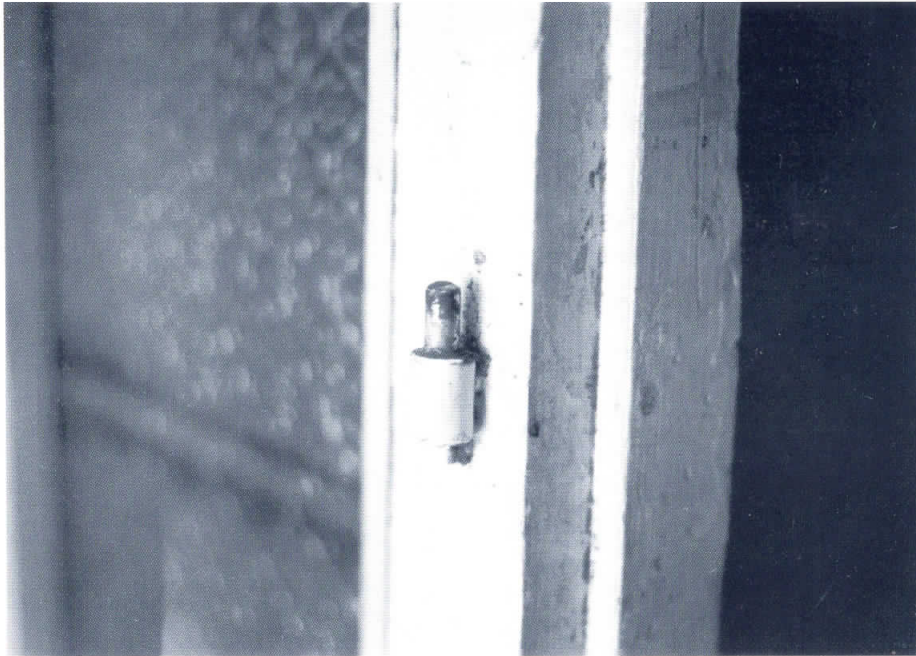
Чува растенија во
лименки од конзерви
пред вратата.

apartment #9

She likes gardening.

She keeps plants in cans
in front of her apartment
door.

стан 11

Тој е претседател на
куќниот совет.

Загрижен е затоа што
некој украде една од
влезните врати.

apartment #11

He is head of the tenants'
council.

He is worried because
somebody has stolen one
of the building's entrance
doors.

стан 12

Стара е и бавна.

Не може да се искачи
до нејзиниот стан пред
светлото на скалите да
се исклучи автоматски.
За среќа гласот се
уште ја служи.

apartment #12

She is old and slow.

She can not climb the
stairs all the way to her
apartment before the light
on the stairs clicks off
automatically. Fortunately,
her voice still serves her
well.

стан 15

Претходните станари
беа истерани.

Празните станови
можат да се
препознаат по тоа што
обично немаат бришач
за нозе пред вратата.

apartment #15

The previous occupants
were evicted.

When there isn't a door-
mat in front of the door, it
usually means that no one
lives there.

стан 16

Неодамна имаа свадба
во семејството.

apartment #16

They had a wedding in the
family recently.

стан 20

Се греат на дрва.

Често го сретнувам на скали кога оди во подрум по дрва. Иако е прилично стар и живее на најгорниот спрат, зиме оди во подрум и по три пати на ден.

apartment #20

They use wood for heating.

I meet him regularly on the stairs when he goes down to the cellar to get some wood. Although he is quite old and lives on the top floor, in winter he does this at least three times a day.

Роден 1971 во Скопје.
Дипломирал на Факултетот за
ликовни уметности во Скопје,
отсек графика, во 1997.

адреса:

Бранко Заревски 17/2/3
МК - 1050 Скопје - Драчево

телефон: 592456

ел. пошта: musovik_o@hotmail.com

самостојни изложби:

- 2000** - Скопје, **соседи**, Отворено
графичко студио
- 1999** - Босвил, Швајцарија,
Хипсилофобија, Stiftung
Kunstlerhaus Boswil
- Скопје, **собување**, CIX
Gallery
- 1998** - Скопје, **Неколку
слободни толкувања на
значајни и помалку
значајни дела од
литературата преку
илустративни примери**,
Отворено графичко студио
- 1997** - Скопје, **Графики**,
Младински културен
центар
- 1996** - Битола, **Графики**,
Уметничка галерија

одбрани групни изложби:

- 1999** - Базел, Швајцарија, *view
assistance (city sight)*
- Истанбул, Турција, **6-то
Меѓународно истан-
булско биенале**,
Долмабахче Културен
Центар
- Скопје, **Првото Peer-
Show во градот**,
CIX Gallery
- Фрехен, Германија, **12-та
Германска меѓународна
изложба на графика**
- Кочи, Јапонија, **4-то
Кочи меѓународно
триенале на графика**, Ino-
cho Paper Museum
- 1998** - Битола, **Новиот дрворез
во Македонија**, Уметничка
галерија Битола
- Белград, Југославија, **5-то
Биенале на графика
Белград '98**, Уметнички
павиљон Цвијета Зузориќ
- Стокхолм, Шведска, **Мали
големи приказни**,
Riksarkivet
- Скопје, **Мали големи
приказни**, НУБ Св.
Климент Охридски
- Љубљана, Словенија,
BREAK 21, Втор меѓу-

**народен фестивел на
млади независни
уметници**

- Дрезден, Германија, **12
Графички позиции од
Македонија**, Kulturrathaus
- 1997** - Скопје, **Графички
експеримент**, Отворено
графичко студио
- Канагава, Јапонија, **19-та
Независна изложба на
графики во Канагава**,
Галерија на префектурата
Канагава
- Битола, **// Меѓународно
графичко триенале**,
Завод, Музеј - Битола
- Харков, Украина,
**Меѓународно триенале на
графика и плакат - Блок 4**

награди:

- 1997** - **28 Графичка изложба
на ДЛУМ** / Откупна награда
- 1994** - **Драгутин Аврамовски -
Гуте**, ФЛУ - Скопје

OLIVER MUSOVIK

Born 1971 in Skopje, Macedonia.
Graduated from The Faculty of Fine
Arts, Department of Printmaking in
1997.

address:

Branko Zarevski 17/2/3
MK - 1050 Skopje - Dracevo
M A C E D O N I A

telephone: + 389 91 592456
e-mail: musovik_o@hotmail.com

solo exhibitions:

- 2000 - Skopje, Macedonia,
neighbours, Open Graphic
Art Studio
- 1999 - Boswil, Switzerland,
Hypsiphobia, Artists' House
Foundation
- Skopje, Macedonia, *taking
shoes off*, CIX Gallery
- 1998 - Skopje, Macedonia, *Several
free interpretations of
important and less impor-
tant works of literature
through illustrative
examples*, Open Graphic Art
Studio
- 1997 - Skopje, Macedonia, *Prints*,
Youth Cultural Centre
- 1996 - Bitola, Macedonia, *Prints*,
Art Gallery

selected group exhibitions:

- 1999 - Basel, Switzerland, *view
assistance (city sight)*
- Istanbul, Turkey, *6th
International Istanbul
Biennial*, Dolmabahce Cultural
Centre
- Skopje, Macedonia, *The
First Peep Show in the City*,
CIX Gallery
- Frechen, Germany, *12.
German International
Exhibition of Graphic Art*
- Kochi, Japan, *4th Kochi
International Triennial
Exhibition of Prints*, Ino-cho
Paper museum
- 1998 - Stockholm, Sweden, *Little
Big Stories*, Riksarkivet
- Skopje, Macedonia, *Little
Big Stories*, National
University Library
- Ljubljana, Slovenia,
*BREAK 21- 2nd Interna-
tional Festival of Young
Independent Artists*
- Belgrade, Yugoslavia, *5th
Biennial of Graphic Art
Belgrade'98*, Art Pavilion
Cvijeta Zuzoric
- Dresden, Germany, *12
Graphic positions from
Macedonia*, Kulturrathaus

- 1997 - Skopje, Macedonia,
Graphic Art Experiment,
Open Graphic Art Studio
- Kanagawa, Japan, *The 19th
International Independent
Exhibition of Prints*,
Prefectural Gallery
- Bitola, Macedonia,
*II International Triennial of
Graphic Art*, Museum Bitola
- Kharkiv, Ukraine,
*4th BLOCK, International
Triennial of Graphics and
Poster*

prizes:

- 1998 - *28th Print Exhibition of
the Macedonian Artists'
Association* / Purchase Prize
- 1994 - *Dragutin Avramovski -
Gute*, FFA

Издавач: Музеј на град Скопје, Отворено графичко студио	Publisher: <i>Museum of the City of Skopje, Open Graphic Art Studio</i>
За издавачот: Ѓорѓи Чулаковски	Editor in Chief: <i>Giorgi Culakovski</i>
Предговор: Сузана Милевска	Preface: <i>Suzana Milevska</i>
Превод на англиски: Моника Ташковска	Translation into English: <i>Monika Taskovska</i>
Лектура на англиските текстови: Луси и Ричард Гофран	Editing of the English texts: <i>Lucy and Richard Gaughran</i>
Фотографии и графичко обликување: Оливер Мусовиќ	Photos and layout: <i>Oliver Musovik</i>
Фотолити: Ирис-с репро	Colour separations: <i>Iris-s repro</i>
Печат: Дата Понс - Скопје	Print: <i>Data Pons - Skopje</i>
Тираж: 400	Copies: 400

Реализацијата на проектот е овозможена од Министерството за култура на Република Македонија.	The project was realized with support from the <i>Ministry of Culture of Republic Macedonia.</i>
--	---

Печатењето на каталогот го овозвозможи Про Хелветиа - Швајцарска фондација за култура.	The printig of the catalogue was supported by <i>Pro Helvetia - Art Council of Switzerland.</i>
--	--

PR ● HELVETIA
■ Г
RESEAUX EST-OUEST

Open Graphic Art Studio

Museum of the City of Skopje

Mito Hadzivasilev Jasmin bb

MK - 1000 Skopje

MACEDONIA

T + 389 91 114742